

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 3 sept. 1962

*'s Middags te 4 uur aangevangen en 's morgens 4 sept. 1962 te 9 uur voortgezet, Kabinet van de Minister-President, Plein 1813 nr. 4.

Aanwezig: De Minister-President De Quay en de Ministers Klompé, Korthals, Luns, Marijnen (allen bij het eerste gedeelte), Toxopeus en Zijlstra (afwezig zijn de Ministers Van Aartsen, Beerman, Cals, De Pous, Veldkamp en Visser).

Voorts is aanwezig Staatssecretaris De Jong.
Secretaris: J. Middelburg.

Nieuw-Guinea (Zie notulen MR 31 augustus 1962, punt 2j.)

De *Minister-President* acht het voorlopig verslag inzake het wetsontwerp tot goedkeuring van de overeenkomst vrij redelijk. Het concept voor de memorie van antwoord kon pas kort voor de vergadering gereed zijn. Spreker stelt daarom voor, dat ieder dit stuk eerst leest en dat men de volgende morgen om 9 uur opnieuw bijeenkomt om de memorie vast te stellen. Aldus wordt besloten.

Minister *Luns* geeft enkele wijzigingen aan, die nog niet in het concept verwerkt konden worden.

Minister *Zijlstra* heeft via de radio vernomen, dat voor de Nederlandse ambtenaren op Nieuw-Guinea een regeling is getroffen, waardoor zij bij aanblijven na 1 oktober o.a. hun salaris in Nederlandse guldens kunnen krijgen.

Minister *Toxopeus* neemt aan, dat Minister *Luns* in het parlement het standpunt verdedigt, dat niet een meerderheid van tweederden nodig is. Minister *Luns* antwoordt bevestigend. Minister *Klompé* stelt de vraag of niet gezegd kan worden, dat de Regering meent, dat een gewone meerderheid voldoende is, maar dat op opportunistische overwegingen de gekwalificeerde meerderheid wordt voorgesteld. Minister *Luns* acht dat niet wenselijk. Minister *Toxopeus* stelt na enige verdere bespreking de volgende redactie voor: Indien de Kamer van oordeel is voor de behandeling van het onderhavige wetsontwerp een uitspraak terzake te moeten doen, kan de Regering zich met zulk een procedure zeer wel verenigen. De *Raad* stemt hiermede in.

Minister *Toxopeus* komt vervolgens op de moeilijkheden, die de rijstimporterende zaak (Nigimy) voor zich ziet. Aangezien zij rijstvoorraden heeft en voor de UNTEA-periode ook wel wil aanvullen vraagt zij een garantie voor betaling in transferabele munt. Minister *Zijlstra* antwoordt, dat aan de UNTEA en daarna aan Indonesië actief en passief op Nieuw-Guinea wordt overgedragen; Nederland kan dan niet op zich nemen bovendien het passief nog te betalen of te garanderen. Het gaat hier echter om zaken, die met het UNTEA-bestuur moeten zijn te regelen. Minister *Toxopeus* vraagt Minister *Zijlstra* of hij de vertegenwoordigers van deze maatschappij wil ontvangen. Minister *Zijlstra* verklaart zich daartoe bereid.

Bladzijdegewijze bespreking van de memorie van antwoord

Minister *Zijlstra* acht de tegenstelling op bladzijde 5 inzake 'het ondergeschiktmaken (door de regering van de Verenigde Staten) van een aantal rechtsoverwegingen aan overwegingen van mondiaal-politieke aard' te schematisch; bij het mondiaal-politieke speelt het recht ook een rol. Minister *Luns* antwoordt, dat overwegingen om met dergelijke overeenkomsten in te stemmen geen rechtsoverwegingen zijn; zodra zij echter geratificeerd zijn is het recht.

Minister *Toxopeus* geeft in overweging te spreken van het laten prevaleren van mondiaal-politieke overwegingen boven handhaving van de juiste rechtsgang. Minister *Luns* zou

dan voor de laatste twee woorden willen lezen: rechtsorde. Minister *Zijlstra* wijst erop, dat de Regering in deze memorie de verdediging van de overeenkomst moet geven.

De *Raad* besluit na enige verdere discussie voor deze passage te lezen: het afwegen van een aantal rechtsoverwegingen en overwegingen van mondiaal-politieke aard.

Minister *Toxopeus* merkt over bladzijde 20 op, dat het advies van de Nieuw-Guinea Raad niet rechtsgeldig is, omdat het quorum bij de stemming niet aanwezig was. Minister *Luns* is van mening, dat dit later voor de Papoea's van groot belang kan zijn.

Minister *Klompé* stelt voor de zin op bladzijde 21 inzake de contrasignering door Staatssecretarissen wat sterker te formuleren. Besloten wordt hier te zeggen (in plaats van de passage tussen haakjes): en dat hiermede de eigen verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris voor het gevoerde beleid wordt onderstreept.

De *Minister-President* stelt naar aanleiding van bladzijde 26 de vraag hoe het gaat met de dienstplichtigen, die bijv. al 21 maanden in dienst zijn geweest. Staatssecretaris *De Jong* antwoordt, dat bij een restant van 1½ of 2 maanden (en in bepaalde gevallen bij het leger ook 3 maanden) de dienstplichtigen bij terugkeer met groot verlof worden gezonden.

Minister *Zijlstra* merkt op, dat moet worden afgewezen, dat de militairen een uitkering krijgen alleen omdat ze op Nieuw-Guinea zijn geweest. Staatssecretaris *De Jong* antwoordt, dat alleen een bepaalde uitkering zal worden gegeven als militairen korter op Nieuw-Guinea zijn geweest dan hun in het vooruitzicht was gesteld.

Minister *Zijlstra* stipuleert, dat de periode van drie jaar, waarvoor Nederland technische hulp in Nieuw-Guinea heeft geboden (bladzijde 28) loopt van het begin van het Indonesische bestuur tot 1 mei 1966.

Spreker ziet in de eerste regel van de tweede alinea op bladzijde 35 een handvat voor nieuwe eisen voor wat betreft de vroegere ambtenaren uit Indonesië. Besloten wordt deze zin te schrappen.

Minister *Zijlstra* heeft met betrekking tot het concept van Buitenlandse Zaken voor bladzijde 37 het bezwaar, dat hierin allerlei verwachtingen worden gewekt. Spreker zou t.a.v. de ondernemers en particuliere werknemers in deze memorie geen verwachtingen willen wekken. Men zal dan naderhand nog kunnen zien wat kan worden gedaan. De contracten van de bedrijven met het gouvernement zijn zodanig geweest, dat de ondernemingen in het algemeen goed eruit springen. Het is niet mogelijk in deze memorie bijzondere voorzieningen voor de ondernemingen op Nieuw-Guinea toe te zeggen, aangezien dan de Nederlandse ondernemingen, die in Indonesië waren zich achteruit gesteld zullen voelen. De consequenties zouden dan onafzienbaar zijn. Het wetsontwerp inzake de dekking van risico's geeft geen schadevergoeding, maar alleen een dekking voor politiek risico. Minister *Luns* merkt op, dat geen regering ter wereld verdergaande risico's dekt.

Minister *Toxopeus* merkt op, dat het hem gaat om de kleine ondernemers. Minister *Zijlstra* wil in de memorie geen nieuwe titel voor schadevergoedingen scheppen.

De *Raad* besluit het concept van Financiën voor bladzijde 37 te aanvaarden met toevoeging van de laatste alinea inzake De Kroonduif van het concept van Binnenlandse Zaken.

De *Raad* aanvaardt - nadat nog op vele bladzijden redactiewijzigingen zijn aangebracht - de tekst van de memorie van antwoord.

Minister *Zijlstra* deelt nog mede, dat de kwestie van de Nigimy nog wordt uitgezocht aan de hand van de polissen. Als deze niet voldoende dekking geven zal de maatschappij de rijstvoorraden verkopen en de nog zeilende hoeveelheden niet naar Nieuw-Guinea doorzenden, tenzij men met de UNTEA tot een bevredigende regeling komt. Het gaat dus dan alleen om de nog niet verkochte voorraden.